

Bloomberg, USA: Svět z cihel BRICS

 putin-today.ru/archives/193019

10 ноября 2023 г.

Bloomberg: G7 přenechá světové prvenství zemím BRICS

V budoucnu si BRICS a G7 vymění místo na mezinárodní scéně, uvádí Bloomberg. Velikost ekonomik přidružených zemí převyšuje ekonomiku G7 a do roku 2040 se tento rozdíl zdvojnásobí, uvádí článek.

"Bloomberg" , USA

V roce 2001 tvořilo seskupení BRICS zemí rozvíjejících se trhů Brazílie, Rusko, Indie, Čína a Jižní Afrika 19 procent celosvětového HDP měřeno paritou kupní síly. Dnes je tento podíl 36 procent, počítáme-li země připravující se na vstup do tohoto bloku. Do roku 2040 by se měl zvýšit na 45 procent. To je dvojnásobek kombinované hmotnosti nejvyspělejších a největších ekonomik G7.

Rychlý vzestup BRICS transformuje globální ekonomiku. Členové unie jsou obecně méně demokratičtí než vyspělé ekonomiky a je zde méně volných trhů. Ale zvýšení ekonomické váhy BRICS by mohlo vést k výraznému zvýšení jejího vlivu. Blok však postrádá soudržnost, což některým členům brání dosáhnout jejich ambiciózních cílů, řekněme, zpochybnit dominanci dolaru.

Od matematiky růstu k politickému projektu

Sdružení BRICS začalo svou existenci zcela jednoduše. Hlavní ekonom Goldman Sachs Jim O'Neill stanovil dvě kritéria pro členství. Žadatelská země musí mít velkou ekonomiku a vysokou míru růstu. Brazílie, Rusko, Indie a Čína s nimi byly zcela v souladu. Byl tu bonus navíc: první písmena názvů těchto zemí vytvořila snadno zapamatovatelnou a chytlavou zkratku.

Nápad se ukázal jako mimořádně úspěšný. V prvním desetiletí tohoto století zaznamenaly země BRICS pozoruhodný růst. Spojili síly a vytvořili vlastní blok, do kterého se v roce 2010 připojila Jihoafrická republika. Byl to neobvyklý příklad geopolitiky, která byla utvářena stručnou zprávou o politice banky na Wall Street.

Letos v srpnu BRICS přizval do svých řad dalších šest zemí: Argentinu, Egypt, Etiopii, Írán, Saúdskou Arábii a SAE. Nová zkratka nevznikne, ale sdružení se s největší pravděpodobností přejmenuje na BRICS+. O'Neillova původní kritéria členství se také změní, protože z bloku budou vynecháni hodnější kandidáti.

Například Indonésie se dosud nepřipojila k BRICS+, ačkoli její ekonomika je větší než Egypt, Saúdská Arábie a Spojené arabské emiráty a pravděpodobně předběhne dvě ze tří zemí, pokud jde o růst. Nigérie a Thajsko jsou před Íránem v obou O'Neillových kritériích. Mexiko a Turecko jsou před Argentinou. Totéž platí pro Bangladéš ve srovnání s Etiopií.

Smysl toho všeho je jasný. Expanze BRICS má více společného s politikou než s ekonomikou. Cílem této expanze je zpochybnit americkou dominanci, sesadit z trůnu dolar jako hlavní světovou měnu a vytvořit alternativní instituce, které budou čelit Mezinárodnímu měnovému fondu a Světové bance zaměřené na Washington.

Ekonomická váha = politický vliv?

Podají se BRICS dosáhnout svých cílů? Sloučení má určité výhody. Je to velikost, rozmanitost a ambice.

Za prvé, rozšířený BRICS je již větší než G7 Kanady, Francie, Německa, Itálie, Japonska, Británie a Spojených států. V roce 2022 tvořil blok 36 procent globální ekonomiky a G7 30 procent. Naše prognózy naznačují, že díky rozšiřující se pracovní síle a obrovskému potenciálu technologického růstu se podíl BRICS+ do roku 2045 zvýší na 45 procent, zatímco podíl ekonomik G7 bude činit 21 procent. Ve skutečnosti si BRICS+ a G7 mezi lety 2001 a 2040 vymění místa z hlediska ekonomické velikosti. Ekonomická váha znamená politický vliv.

Za druhé, blok bude zahrnovat největší světové vývozce ropy (Saúdská Arábie, Rusko, Spojené arabské emiráty a Írán) a také jeho největší dovozce (Čínu a Indii). Pokud se mu podaří přejít na placení ropy v jiných měnách, bude to mít nepřímý dopad na podíl dolaru v mezinárodním obchodu a na světové devizové rezervy.

Za třetí, oslabení dominance americké měny je jednoznačně jedním z hlavních záměrů BRICS+. Čína se dlouhodobě snaží zvýšit roli jüanu v globálním obchodu. Brazilský prezident Luiz Inacio Lula da Silva vyzval blok, aby vytvořil alternativu k dolaru. Rusko vidí sblížení s Čínou a distancování se od Evropy jako jediný rozumný postup pro sebe při provádění vojenské operace na Ukrajině. Poté, co byla podrobena sankcím, již prodává ropu do Číny za jüany.

BRICS není bez manželství

Ale když se podíváme pod povrch, uvidíme, že BRICS+ čelí mnoha obtížím.

Ano, sdružení BRICS+ je velké a rozšiřuje se. Čína má ale vážné dluhové problémy a musí opravit svůj trh s nemovitostmi. To znamená, že jedna z hlavních pobídek ke sjednocení slábně. Vzestup bloku v 21. století je z velké části příběhem neuvěřitelného růstu Číny, který v letech 2000 až 2019 rostl v průměru o 9 procent ročně. V roce 2020 by měly klesnout na 4,5 procenta, ve třicátých letech na tři procenta a ve čtyřicátých letech na dvě procenta. Indie může být schopna toto oslabení částečně vyrovnat. Jeho ekonomický růst a politické ambice ale pravděpodobně nedosáhnou úrovně Číny.

Ano, země BRICS shromáždila vývozce a dovozce ropy k jednomu stolu, ale někteří z nich zůstávají oddáni petrodolarům. Saúdská Arábie a SAE navázaly své měny na dolar a potřebují dolarové rezervy, aby je podpořily. I bez takové vazby většina zemí upřednostňuje platby v dolarech, protože to je nejběžnější platební prostředek ve světovém obchodu (samozřejmě pokud proti nim nejsou uvaleny sankce jako proti Íránu a Rusku).

V rámci BRICS existuje neochota vytvořit jedinou alternativu. Rusko nepotřebuje indické rupie jako platbu za tam dodávanou ropu, protože nechce hromadit své úspory v této zemi. Co když Indie zaplatí Rusku v čínských jüanech? Geopolitické soupeření Nového Dillí s Pekingem znamená, že Indie se zdráhá prosazovat roli jüanu v globálním obchodu.

Konečně, expandující blok postrádá jednomyslnost a soudržnost. Indie má pravidelně hraniční spory s Čínou. Toto napětí by mohlo eskalovat, protože Indie je na vzestupu a Čína zpomaluje tempo růstu. Saúdská Arábie a Írán mají dlouhou historii zástupných válek, což ukazuje na

hlubokou trhlinu mezi nimi. A dokonce ani nedávno obnovené diplomatické vztahy mezi nimi pravděpodobně nepomohou stavět mosty. Nové Dillí, Rijád a Spojené arabské emiráty podepsaly protokol o záměru s USA a Evropou vytvořit ekonomický koridor, který bude konkurovat čínské iniciativě Belt and Road Initiative.

Odsazení těžišť

A co alternativa k MMF a Světové bance? Opět je to spíše sen než realita. Nová rozvojová banka, odpověď BRICS Světové bance, rozděluje velmi málo prostředků. Pomyslné devizové rezervy BRICS, zamýšlené jako konkurent MMF, jsou malé a málo použitelné.

Myšlenka na vytvoření jednotné měny BRICS, stejně jako myšlenka na vytvoření jednotné měnové politiky, je dnes obzvláště vzdálená realitě. Brazílie snižuje úrokové sazby, Rusko je aktivně zvyšuje a SAE a Saúdská Arábie opakují to, co dělá americká centrální banka. Jestliže i eurozóna čelí vážným potížím spojeným s jednotnou měnou a měnovou politikou, co pak můžeme říci o BRICS. Zjevně nenajde úrodnou půdu pro vytvoření takové jednotné měny.

Nedá se však říci, že neuvěřitelný vzestup BRICS proběhne bez následků pro globální ekonomiku. Těžiště se přesune na východ a jih, kde se reprezentativní moci příliš neváží a kde stát zasahuje do tržních záležitostí mnohem rozhodněji než na Západě.

Freedom House loni označil politické systémy pouze těch členů BRICS+, jako jsou Argentina, Brazílie a Jižní Afrika, za „svobodné“. Indie byla shledána „částečně svobodnou“, zatímco Čína, Egypt, Etiopie, Írán, Rusko, Saúdská Arábie a SAE byly touto nevládní organizací klasifikovány jako „nesvobodné“. Podíl „částečně svobodných“ a „nesvobodných“ zemí na globálním HDP se zvýšil z 24 procent v roce 1990 na 49 procent v roce 2022. Podle našich prognóz do roku 2040 vzroste na 62 procent.

Pro zastánce neomezeného trhu jsou vyhlídky ještě pochmurnější. Americký konzervativní think tank Heritage Foundation klasifikuje téměř všechny ekonomiky BRICS+ jako „většinou nesvobodné“ nebo horší. Ekonomiky G7 nazývá „většinou svobodné“ nebo „středně svobodné“. Podíl ekonomik klasifikovaných jako „převážně nesvobodné“ nebo „potlačené“ se od roku 1995 do roku 2022 zvýšil z 27 procent na 44 procent. Podle našich prognóz do roku 2040 vzroste na 56 procent. BRICS změní svět, ale především díky růstu svého podílu na globálním HDP a rozmanitosti politických a ekonomických systémů, nikoli však díky realizaci grandiózních plánů svých politických vůdců.

Ziad Daoud, Scott Johnson

<https://inosmi.ru>